

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 ณ ประเทศสิงคโปร์เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ผู้นำรัฐบาลอาเซียนได้ให้การรับรองกฎบัตรอาเซียน(ASEAN Charter) เพื่อปรับปรุงการทำงานของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีกรอบ
ในการทำงานที่ชัดเจน และสามารถปรับตัวตามสภาวการณ์ที่
เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านสังคมเศรษฐกิจและการเมือง
กฎบัตรอาเซียนเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียน
ที่วางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรจัดระบบการทำงานและบริหารกลไกความร่วมมือระหว่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรลุการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายใน
ปี
พ.ศ. 2558
ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศ
ได้ให้สัตยาบันกฎบัตรอาเซียน
กฎบัตรอาเซียนจึงมีผลตั้งแต่วันที่
15
ธันวาคม
พ.ศ. 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
2553 : 14)

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) กล่าวถึงการศึกษาไว้ในบทที่ 1 ข้อย่อยที่ 10 ว่า “เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นด้านการศึ
กษาการเรียนรู้ตลอดชีพและ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อ
เสริมสร้างพลังประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่
ประชาคมอาเซียน
ซึ่งผู้นำอาเซียนเห็นว่าการศึกษาด้านการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียนและเป็นมิติที่สำคัญของเสาหลักทั้งสามด้านข
อง
ประชาคมอาเซียนและ
ได้ย้ำถึงบทบาทของการศึกษาในการเพิ่มความตระหนักในความเป็นอาเซียนและอัตลักษณ์ของอาเซียน
รวมทั้งการส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียน

ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ที่ชะอำ-หัวหิน เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2552 ประกอบด้วยประมุขรัฐและหัวหน้ารัฐบาลของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ของบรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย
ลาว
มาเลเซีย
พม่า

ฟิลิปปินส์

สิงคโปร์

ไทย

และเวียดนามได้เห็นชอบปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

เพื่อยืนยันภารกิจในการสนับสนุนการก่อตั้งประชาคมอาเซียน

ซึ่งประกอบด้วย

3

เสาหลัก

ได้แก่ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

และความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ทั้ง

3

เสาหลักต่างสนับสนุนซึ่งกันและกันให้สำเร็จภายในปี

2558

ตามที่ได้ตกลงกันโดยผู้นำในการประชุมสุดยอดอาเซียน

ครั้งที่

12

เมื่อวันที่

13

มกราคม

2550 (

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

. 2552 ก: 16-17)

ดังมีรายละเอียดดังนี้

ปฏิญญาหัวหิน-ชะอำ ว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (พ.ศ. 2552-2558) ประกอบด้วยร่างแผนงานของ 3 ประชาคม และแผนปฏิบัติงานสำหรับ

บขอรืเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนฉบับที่

2 ที่เน้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในฐานะเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน

โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. บทบาทของภาคการศึกษาในเสาการเมืองและการมั่นคง

ได้แก่การสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน การส่งเสริมหลักการของประชาธิปไตย การส่งเสริมการศึกษาด้านสิทธิมนุษยชน

ตระหนักถึงคุณค่าและค่านิยมทางวั

คณะกรรมการสร้างเครือข่ายผู้บริหารโรงเรียน
เพื่อบูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษา
การจัดงานฉลองวันอาเซียนในประเทศสมาชิก
ในเดือนสิงหาคม
ซึ่งเป็นวันสถาปนาอาเซียน

2. บทบาทของภาคการศึกษาในเสาเศรษฐกิจ

ได้แก่การจัดทำกรอบการพัฒนาทักษะในอาเซียน การพัฒนากรอบทักษะ ในการถ่ายโอนนักเรียน การเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีความชำนาญการในภูมิภาค การพัฒนามาตรฐานอาชีพที่เน้นศักยภาพในอาเซียน ที่สนองตอบความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

3. บทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม

ได้แก่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอัตลักษณ์อาเซียน การวิจัยและพัฒนาของอาเซียน การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน การจัดทำเนื้อหาอาเซียนร่วมกัน ตลอดจนการแบ่งปันทรัพยากรและจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาการศึกษาในภูมิภาค

ปฏิญญาดังกล่าวจึงเป็นกรอบการดำเนินงานของอาเซียนที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านเสาหลักอาเซียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันโดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพของแรงงานและการจัดระบบรองรับมาตรฐานฝีมือแรงงาน ที่เน้นความสามารถของแรงงานอาเซียน (ASEAN Workforce Competency)

4. แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio-Cultural Community) (พ.ศ. 2552 –2558)

ในปีพ.ศ. 2552 ผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรองแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (เล่มเขียวของตุ้มนงานวิพากษ์แผนอาเซียน หน้า23) ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 โดยมีเป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

และมีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน
(Caring and Sharing Society)
เพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว

และความเป็นเอกภาพในหมู่สมาชิกอาเซียน
โดย
เสริมสร้างอัตลักษณ์
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต
ความเป็นอยู่
และสวัสดิการ
ที่สามารถตอบสนองความต้องการของ
ภูมิภาคและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ในการมุ่งสู่เป้าหมายดังกล่าว
อาเซียนจะส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาอย่างเที่ยงธรรม
ส่งเสริมการลงทุนทางการศึกษา

การศึกษาตลอดชีวิต
การฝึกอบรมและการเพิ่มขีดความสามารถ
ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบการ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ในกิจกรรมด้านสังคมและเศรษฐกิจ

แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนให้ความสำคัญต่อการบูรณาการการศึกษาเข้ากับวาระของอาเซียนด้านการพัฒนาและการสร้างสังคม
แห่งการเรียนรู้
โดยเข้า
ถึงการศึกษารอบด้าน
การส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ปฐมวัย
และการปลูกฝังเรื่องของอาเซียนในกลุ่มเยาวชนผ่านการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ
เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

5. ยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน (ASEAN 5-Year Plan on Education 2011 – 2015)

ที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6 ได้รับรอง แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียนเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านการศึกษาของอาเซียน
ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนผ่านความตระหนักร่วมกันเกี่ยวกับอาเซียน

อาเซียนมีเป้าหมายในการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียน ด้วยการสร้างความตระหนักในคุณค่าการเป็นพลเมืองอาเซียนในสังคมทุกระดับทั้งในสาขาการศึกษายุทธศาสตร์ ในการดำเนินการ ดังกล่าวประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุน การจัดทำโครงการอาเซียน ในภูมิภาค หลัก

สูตรของโรงเรียนในอาเซียน
ในชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
ให้รวม

การเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนไว้ด้วย

รวมทั้งจัดทำโครงการฝึกอบรมครูและ
พัฒนาสื่อการเรียนการสอนในภูมิภาค
รวมทั้งการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและวัฒนธรรมระหว่างสมาชิกอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ย่อยดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2.1 การเสริมสร้างโอกาสในการได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อบรรลุ เป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ในปี 2558

ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 การเพิ่มคุณภาพการศึกษา การจัดมาตรฐานการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาอาชีพ ด้วยการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งการศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งมีระบบการตอบแทนครูที่มีผลงานเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนและการจัดการศึกษาให้มีความเป็นสากลโดยการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.

ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพเศรษฐกิจของโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งต้องอาศัยแรงงานที่มีทักษะและความชำนาญสูงและสามารถเคลื่อนย้ายข้ามภูมิภาคได้

2. การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพ การให้บริการในสาขาต่างๆ ที่มีทางเลือกอย่างหลากหลายและมีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

3. สภาพสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ทำให้ทุกประเทศต้องการแรงงานที่มีความรู้ ความชำนาญ สูงและต้องได้รับการพัฒนาเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลของประเทศต่างๆ

จึงตั้งเป้าหมายเพื่อจัดการศึกษาข้ามพรมแดน
ส่งผลให้การพัฒนาการศึกษา
ต้องคำนึงถึงคุณภาพ
การเสริมสร้างเศรษฐกิจ
และประสานสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ
ในภูมิภาค

6. นโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่เป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการศึกษา ในอาเซียนสู่เป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.
2558 ปร
ประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรหลัก
ได้แก่
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
ผู้อำนวยการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน
ผู้แทนกรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ
โดยมีรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน
ทั้งนี้ที่ประชุมเมื่อวันที่
23
สิงหาคม
พ.ศ.2553
ได้เห็นชอบนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน
ในปี
พ.ศ. 2558 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นโยบายที่1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตนาคดีที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน และเตรียมค
วามพร้อมของครู
คณาจารย์
และบุคลากรทางการศึกษา
นักเรียน

นักศึกษาและประชาชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี
พ.ศ. 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน
รวมทั้งการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วยการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษาร่วมกัน
สามารถ
ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ
เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา
ควบคู่กับหารเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน
และ

นโยบาย 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวเป็นการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษา
องกระรวงศึกษาธิการเพื่อขับเคลื่อนสู่ประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558
โดยการผนึกความร่วมมือของหน่วยงานทั้งในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้ที่ประชุมได้มอบหมายให้แต่ละหน่วยงานหลักจัดทำแผนปฏิบัติการตาม นโยบายตามปฏิญญาฯ -
หัวหน้าว่าด้วยว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุการจัดตั้งประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรแบ่งปัน